

מרכז מחקר במינהל המחקר החקלאי

תחולה	סימול
הנהלת המינהל חשבות מנהלי מכונים ומרכזי מחקר מנהלי מחלקות מחקר אמרכלי מכונים ומרכזי מחקר חוקרים	הפרק : מחקרים סמל הפרק : 10 תאריך כניסה לתוקף : 15.11.2017

נספחים :

1. בקשה להקמת מרכז מחקר

1. מבוא

- 1.1. מזה שנים הולך וגדל חלקו של המחקר הבין- תחומי, החוצה קווים בין מסגרות הארגון המסורתיות של גופי מדע ומחקר. פעילויות ותחומי מחקר אשר לקידומן נדרש שיתוף פעולה בין חוקרים ויחידות השייכים למכונים שונים במינהל המחקר.
- 1.2. נוהל זה בא לקבוע את סדרי הקמת והפעלת מרכזי מחקר שיאושרו על פי המפורט בהמשך.
- 1.3. המינהל יאפשר השתתפות חוקריו כתברים במרכז ובפעילויותיו תוך שימוש במעבדות ובמתקנים בהתאם לכללים המקובלים במינהל.

2. הגדרות

"מרכז מחקר" - גוף וירטואלי המאגד בתוכו חוקרים העוסקים בתחום מחקר המשותף להם, ללא קשר לשיוך ארגוני פורמלי. המרכז יפעל לקידום תחום המחקר עליו הוא אמון ע"י סיוע ביצירת שת"פ בין חוקרים ממכונים שונים, עידוד מחקרים בתחום, ובכסף/שווי כסף (ציוד, תקנים) בהתאם להחלטת ראש המינהל. מרכז מחקר איננו מכון מחקר. הקמת המרכז איננה משנה את המבנה הארגוני הקיים. המרכז יוקם לטובת פיתוח של תחום מחקרי מסוים, בעל יעדים מוגדרים ותאריכי יעד למימוש. משך קיומו מוגבל והוא ייסגר בהתאם להחלטת המינהל, כמפורט בהמשך.

3. הגדרת הצורך

- 3.1. מרכז מחקר יוקם במצבים בהם יש צורך בשיתוף פעולה בין המכונים לשם פיתוח תחום מחקר רצוי.
- 3.2. מרכז המחקר ייצר סביבה מחקרית דינמית ויהווה את המסגרת שתספק תמיכה לתחום המחקר הרב-תחומי החדש כפי שיפורט בנוהל זה.
- 3.3. מרכז המחקר ישרת את היעדים האסטרטגים של מינהל המחקר.

4. מאפיינים

- 4.1. נושא או תחום מחקר המהווה מוקד לפעילות רב-תחומית חדשה או קיימת של מספר חוקרים.
- 4.2. קיום פעילות מחקרית בנושא או תחום מוגדר המתאפיינת בהגשה וביצוע תכניות מחקר בנושא וכן בפעילות אקדמית ספציפית כגון: פרסומים, ימי עיון, כנסים וכד'.
- 4.3. לצורך קיום פעילויות אלו – הנגשה ופיתוח תשתית משותפת של תיעוד, מכשור, מעבדות ומתקנים על פי צורך.
- 4.4. שיוך ארגוני של חברי המרכז - חברי מרכז ימשיכו להשתייך ארגונית למכון בו עבדו לפני כן. החברות במרכז לא מוגדרת כ"הטלת תפקיד" כהגדרתו בתקשי"ר. הקשר למרכז הינו וירטואלי והוא אינו כולל שינוי שיבוץ ארגוני על כל המשתמע מכך ובכלל זה מסלול האישורים במערכת הממוחשבת להגשת בקשות למחקרים, לנסיעות לחו"ל, וכו'.
- 4.5. המרכז יהיה וירטואלי עד כמה שניתן. הסמכות וחלוקת האחריות של חברי המרכז תוגדר ביחד עם המכונים ושותפי הפעולה.
  - 4.5.1. קיום וירטואלי – ללא תקני כ"א – צרכי המרכז יושאלו מהמכונים הרלוונטיים, לעיתים תשתיות ומשאבים קיימים ולעיתים משאבים ותשתיות חדשים שיוקצו עבור פעילות המרכז:
    - 4.5.1.1. תשתיות חדשות וציוד שיירכשו עבור המרכז יוקצו בהתאם להחלטת ועדת ההיגוי של המרכז.
    - 4.5.1.2. עוזרי מחקר שגויסו עבור המרכז ישויכו לחוקרים החברים במרכז ולמכון אליו שייך החוקר האחראי עליהם, כל עוד הינם עובדים בנושאי המחקר של המרכז.

5. משימות מרכז המחקר

- 5.1. המרכז יהיה אחראי על פיתוח התחום הנמצא תחת אחריותו ובכלל זה:
  - 5.1.1. איתור ויצירת התקשרויות מקצועיות-מחקריות, ומקצועיות-עסקיות בהתאם לצורך ובניהול היחידות הרלוונטיות הקיימות במינהל (כגון יחידת קידום).
  - 5.1.2. שיווק הפוטנציאל של התחום, גיוס כספים עבור מחקרים ורתימת עמיתים לשותפות פעילה.
  - 5.1.3. ארגון סדנאות, ימי עיון, מפגשים לדיונים כגון journal club, פרסום פנימי וחיצוני (לפי רלוונטיות) של פעילות המרכז.
  - 5.1.4. המלצות לרכישת ציוד רלוונטי למחקר ומיקום מומלץ להצבתו.
  - 5.1.5. להגדיר ולשחרר חסמים טכניים (תשתיות) ואנושיים המעכבים את קידום התחום במינהל.

6. תהליך הקמת מרכז מחקר

- 6.1. היוזמה להקמת מרכז מחקר יכולה לעלות מהנהלת מינהל המחקר, מהמינהלת המורחבת של האסטרטגיה, וכן ישירות מחוקרי המינהל (בודדים או קבוצות).
- 6.2. הצעות להקמת מרכזי מחקר חדשים תוגשנה למנהלת אסטרטגיה ויכללו את הנושאים המפורטים בנספח 1.
- 6.3. במידה ויוגשו מספר הצעות להקמת מרכזים חדשים, מינהלת האסטרטגיה תדון בהן במקביל, ותדרג אותן על בסיס צורכי מינהל המחקר, הפוטנציאל להצטיינות מחקרית והחשיבות החקלאית/כלכלית של המרכז המוצע.
- 6.4. מנהלת האסטרטגיה תדון בהצעות להקמה של מרכזי מחקר ותעביר את המלצותיה לראש המינהל, להחלטתו.
- 6.5. ראש המינהל יבחן את המלצות מנהלת האסטרטגיה ויקבל את החלטתו בכפוף למגבלות התקציב.

7.1. מנהל מרכז המחקר

- 7.1.1. מנהל המרכז יהיה חוקר ממינהל המחקר בעל קביעות. בעדיפות, בדרגת חוקר בכיר (א או א+). ראש המינהל ימנה את מנהל המרכז לאחר התייעצות עם הגורמים הרלוונטיים. מנהל מכון או מנהל מחלקה מכהנים לא ישמשו כראשי מרכז מחקר.
- 7.1.2. משך המינוי יהיה לשלוש שנים תוך אפשרות להארכת המינוי לשלוש שנים נוספות.
- 7.1.3. מנהל המרכז יהיה אחראי על כלל פעילויות המרכז. בכלל זה, גיבוש מדיניות ותוכנית עבודה רב-שנתית, אחריות לביצוע המדיניות ותוכנית העבודה שאושרה, אחריות לביצוע הפעילות השוטפת, דיון ואישור הקצאת משאבים, טיפול בפרסומי המרכז, פיתוח קשרי גומלין עם גורמים במינהל ומחוצה לו וייצוג המרכז, הכנת דו"ח כספי ודו"ח פעילות תקופתי והגשתם לראש המינהל.

7.2. ועדת היגוי

- 7.2.1. לכל מרכז מחקר תמונה ועדת היגוי בת שלושה עד חמישה חברים (מלבד ראש מרכז המחקר).
- 7.2.2. חברי ועדת ההיגוי ימונו ע"י הסגן למחקר של ראש המינהל, בהתייעצות עם ראש המרכז. ראש המרכז יעמוד בראש וועדת ההיגוי.
- 7.2.3. תקופת המינוי של חברי ועדת ההיגוי תהיה לשלוש שנים. ניתן להאריך את המינוי לשלוש שנים נוספות.
- 7.2.4. בהשתייכותם המכונית ובתחומי עיסוקם המחקרי ייצגו חברי ועדת ההיגוי היבטים רחבים ככל האפשר של נושא מרכז המחקר, ובכל מקרה תמנה הוועדה חברים משני מכוניים לפחות.
- 7.2.5. ניתן לשלב בוועדת ההיגוי חבר שאיננו חוקר במינהל המחקר רק במידה ומדובר במומחה בתחום שבו עוסק המרכז.
- 7.2.6. ועדת ההיגוי תגבש את תכנית העבודה השנתית של המרכז, לרבות עידוד שיתופי פעולה מחקריים, ייזום הצעות מחקר משותפות, עריכת סמינרים, ימי עיון וכנסים, בקשות לעזרה במימון מחקרים, הענקת מלגות לתלמידי תארים מתקדמים והכנת בקשות לרכישת ציוד וקליטת כוח אדם.

7.3. חברי מרכז מחקר

- 7.3.1. החברות במרכז מחקר הינה בהתנדבות. כל חוקר במינהל המחקר אשר קיימת זיקה בין תחום מחקר לבין תחומי הפעילות של המרכז, יכול להיות חבר במרכז.
- 7.3.2. רשימת החברים הראשונית תיקבע בעת הקמת המרכז, על פי רשימת השמות שנמסרה בהגשת ההצעה להקמתו.
- 7.3.3. לאחר ההחלטה על הקמת מרכז חדש תצא הודעה בנושא לכלל החוקרים כדי לאפשר למעוניינים להגיש בקשה לקחת בו חלק. הוספת חברים מעבר לרשימת החברים הראשונית שאושרה עם הקמת המרכז, תהיה באישור ועדת ההיגוי של המרכז.
- 7.3.4. ניתן להוסיף "חוקר עמית" שאיננו עובד מינהל המחקר בתנאי שקיימת זיקה ישירה שלו לתחום התמחות המרכז, ויש להסדיר את פעילותו לפי הנהלים המחייבים.
- 7.3.5. תוקף החברות במרכז הינה למשך זמן קיומו של המרכז או עד לביטול החברות ע"י החבר או-וועדת ההיגוי במקרים בהם הזיקה המחקרית הסתיימה.

8. כפיפות ארגונית

- 8.1. המרכז יהיה כפוף לסגן למחקר ופיתוח של מינהל המחקר.
- 8.2. משרותיהם של עובדים תומכי מחקר שיוקצו למרכז (מהנדסים ועוזרי מחקר) יעוגנו בצוותיהם של חוקרים מרכזיים בתחום העיסוק של המרכז.
- 8.3. משרתו של עובד שימונה להפעיל ציוד מחקרי (כבד) שיירכש עבור המרכז, תעוגן ביחידה בה יוצב הציוד – במעבדתו של אחד מחוקרי המרכז או ביחידת הציוד הבין מחלקתית (צב"מ).
- 8.4. עובדים תומכי מחקר, כמפורט בשני סעיפים אלו, שיוצבו ביחידות השונות, יוגדרו כנותני שירות לכלל חוקרי המרכז ומשתמשי הציוד הרלוונטיים כמקובל במכונים. פעילותם תקבע על ידי ראש מרכז המחקר בהתייעצות עם החוקרים האחראים עליהם.

9. תכנית העבודה השנתית של המרכז

- 9.1. ועדת ההיגוי תגבש את תכנית העבודה השנתית של המרכז.
- 9.2. תכנית העבודה תועבר לסגן למחקר של ראש המינהל, לאישורו.
- 9.3. ועדת ההיגוי תהיה אחראית על ביצוע תכנית העבודה המאושרת.
- 9.4. מידע על פעולות המרכז יופץ באופן שוטף לחוקרי מינהל המחקר על ידי ועדת ההיגוי.

10. מקורות תקציביים

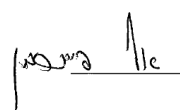
- 10.1. בשנים הראשונות לקיומו של המרכז יקצה ראש המינהל סכום כסף (עפ"י אפשרויות התקציב הקיימות) "seed money" (הון ראשוני) לתמיכה בפעילויות הקמת המרכז (למעט עבור מימון מחקרים).
- 10.2. בקשות לרכישת ציוד יוגשו ע"י ראש המרכז למנהלת האסטרטגיה בתאום עם מנהלי מיקודי העל הרלוונטיים.
- 10.3. רשימת הציוד שיירכש במסגרת המרכז תפורסם ותובא לידיעת כלל חוקרי המינהל. הציוד יהיה זמין לשימוש של כלל חוקרי המינהל ללא קשר למעבדה בה יוצב. השימוש יהיה בהתאם לנוהל השימוש במכשיר.

11. דו"ח פעילות ובקרה

- 11.1. ראש מרכז המחקר יהיה אחראי על הכנת דו"ח שנתי לסיכום פעילות המרכז. דו"ח זה יכתב בשיתוף עם ועדת ההיגוי.
- 11.2. הדו"ח יועבר לסגן למחקר של ראש המינהל, לאישורו.
- 11.3. לאחר שלוש שנים ידווח ראש מרכז המחקר על פעילותו וידון הצורך בהמשך קיומו או סגירתו.

12. החלטה על המשך פעילות המרכז או סגירתו

- 12.1. לראש המינהל הסמכות להחליט על המשך פעילות המרכז או על סגירתו.
- 12.2. במידה ויוחלט לסגור מרכז מחקר, תדון ועדת האסטרטגיה בחלוקה מחדש של האמצעים שהוקצו לו.

אשר להפעלה ע"י ראש המינהל ביום 15. 11. 2017 חתימה

(מסמך זה יוגש למנהלת האסטרטגיה)

תאריך הבקשה:

תבנית בקשה להקמת מרכז מחקר

ברצוננו להקים מרכז מחקר חדש במינהל המחקר החקלאי.

1. התחום המדעי בו יעסוק מרכז המחקר:

2. סקירה קצרה של הפעילות הקיימת בארץ ובעולם: (עד 3 עמודים)

3. סקירה של הפעילות הקיימת בנושא במינהל המחקר: (בהקשר לנושא המרכז הרצוי)

4. תיאור הצורך המחקרי/חקלאי/יישומי בהקמת המרכז. (מדוע לא ניתן ליישם במבנה הארגוני הקיים)

5. פירוט מטרות המרכז המוצע והדרכים העיקריות להשגתן. (ניתן לציין גם מטרות משנה ומטרות ביניים, יש

להתייחס לזמן הסיום הרצוי לכל מטרה)

6. רשימת החוקרים המיועדים להיות חברים במרכז ושהביעו הסכמתם לכך כולל כותרת הנושא הרלוונטי למרכז בו יעסקו במסגרתו.

7. פירוט התשתית הקיימת כבר בשטח, ציוד וכוח אדם.

8. התייחסות לקשרי גומלין רלוונטיים בין המרכז ליחידות המינהל, גורמי חוץ וגופים נוספים בעלי עניין

9. פירוט התשתית הנדרשת לקיום הפעילות של המרכז המוצע.

10. פירוט תוכניות מחקר מתוקצבות שהתקיימו/מתקיימות בחמש השנים האחרונות. (לציין מחלקות וחוקרים)

11. פירוט התקציב הנדרש לשנה הראשונה והצפי לגבי תקציב שיידרש לפרק זמן של שלוש שנים. (יש להציג

פירוט של ניצול הסכום הרצוי)

12. סקירת אפשרויות למקורות מימון.

שמות המציעים: